

Šīs lapa ir mašīntulkota [Saite]. Mašīntulkojumos var būt kļūdas, kas var mazināt skaidrību un precizitāti; Ombuds neuzņemas atbildību par neatbilstībām. Lai iegūtu visuzticamāko informāciju un juridisko precizitāti, lūdzam skatīt šādus dokumentus. avota versija angļu valoda ir norādīta iepriekš. Lai iegūtu plašāku informāciju, lūdzam skatīt mūsu [valodu un tulkošanas politiku](#) [Saite].

Lēmums lietā 874/2020/MIG par to, kā Eiropas Komisija izskatīja sūdzību par to, kā Komisijas priekšsēdētājas vietniece jautājumos par demokrātiju un demogrāfiju publiski reaģēja uz kritisku atspoguļojumu plašsaziņas līdzekļos

Lēmums

Lieta 874/2020/MIG - Uzsākta {0} 29/06/2020 - Lēmums par {0} 26/03/2021 - Iesaistītā iestāde Eiropas Komisija (Nav pamatojuma turpmakai izmeklēšanai) |

Lieta attiecās uz sūdzību Eiropas Komisijai, kurā paustas bažas par to, kā Komisijas priekšsēdētājas vietniece demokrātijas un demogrāfijas jautājumos publiski reaģēja uz kritisku atspoguļojumu plašsaziņas līdzekļos, proti, par komentāriem, ko viņa bija izteikusi Horvātijas TV raidījuma laikā. Sūdzības iesniedzēja uzskatīja, ka priekšsēdētājas vietnieces paziņojumi nav saderīgi ar komisāres pienākumiem, un bija neapmierināta ar to, kā Komisija reaģēja uz viņas sūdzībā paustajām bažām.

Ombude konstatēja, ka priekšsēdētājas vietnieces paziņojumus varētu saprast tādējādi, ka plašsaziņas līdzekļiem nevajadzētu izplatīt vai publicēt kritiskus komentārus par publiskām personām. Tas, ka apgalvojumi tika uztverti kā tādi, ir skaidri atspoguļots publiskajā atbildē, tostarp šajā sūdzībā un tam sekojošajā atspoguļojumā plašsaziņas līdzekļos par incidentu. Tādēļ ombude uzskatīja, ka apgalvojumi ir neatbilstīgi.

Pēc incidenta gan priekšsēdētājas vietniece, gan Komisija puda stingru atbalstu vārda brīvībai un plašsaziņas līdzekļu brīvībai un plurālismam. Priekšsēdētājas vietniece arī precizēja, ka viņas nolūks nav bijis apdraudēt plašsaziņas līdzekļu neatkarību.

Lai gan ombude atzinīgi vērtē šos precizējumus, viņa pauž nožēlu par to, ka ne Komisija, ne priekšsēdētājas vietniece nav atvainojušās par šo incidentu. Tas varēja savā ziņā palīdzēt atzīt sabiedrības satraukumu par izteikumiem.

Ombude izbeidz izmeklēšanu, aicinot Komisiju atgādināt komisāriem, ka, sniedzot publiskus

paziņojumus, jāievēro pienācīga piesardzība.

Sūdzības priekšvēsture

1. 2020. gada 25. aprīlī zvanītāja vietējā TV šovā [1] Horvātijā apšaubīja, kā Komisijas priekšsēdētāja vietnieces jautājumos par demokrātiju un demogrāfiju Dubravka Šuica [2] ir uzkrājusi savu bagātību.

2. Komisijas priekšsēdētāja vietniece ielūdza šovu un komentēja paziņojumus par viņu. Saskaņā ar stenogrammu [3] priekšsēdētāja vietnieks cita starpā sacīja žurnālistam, kas vada TV šovu: *"(...) es vēlētos, lai jūs kaut kādā veidā neļautu šādi runāt par jebkuru personu, jebkuru horvātu, horvātu sievieti vai šīs valsts pilsoni. Man ir ļoti žēl, ja jūsu izrāde vēlas iegūt popularitāti šādā veidā ... ES esmu jūsu Dubrovnikas televīzijas krustmāte, un es esmu ļoti priecīgs, ka tajā laikā es varētu būt tā. Tomēr man ļoti žēl, ka jūs ļaujat pilsoņiem man izmest atkritumus, dūņas, dubļus. Viņa arī teica, ka zvanītājam, kurš bija izteicis apgalvojumus, "protams, ir tiesības uz savu viedokli, bet man ir tiesības uz savu aizstāvību, un man ir tiesības jūs brīdināt, ka tas nav pareizi" [4] .*

3. Kad TV šovs nākamā divu dienu laikā nelidoja, publiski spekulēja, ka tas bija saistīts ar incidentu [5] .

4. Neilgi pēc incidenta Komisijas runaspersona, atbildot uz žurnālista jautājumu, komentēja priekšsēdētāja vietnieces ierašanos televīzijas šovā. [6] Presespersona teica, ka *"priekšsēdētāja vietniece pauž un apstiprina savu neatlaidīgo atbalstu plašsaziņas līdzekļu neatkarībai, vārda brīvībai un informācijas brīvībai, un viņa vēlas norādīt, ka TV nams Dubrovnikā tika atvērts laikā, kad viņa bija šīs pilsētas mēre, tāpēc viņa acīmredzami atbalsta tās darbību"* . Runaspersona paziņoja, ka priekšsēdētāja vietniece noraidīja apgalvojumu, ka viņa ir ietekmējusi to, vai televīzijas šovs tiek pārraidīts.

5. 2020. gada 30. aprīlī sūdzības iesniedzēja, Horvātijas pilsoņe, sazinājās ar Komisiju, lai paustu bažas par priekšsēdētāja vietnieces paziņojumiem televīzijas šovā un apgalvoja, ka viņi pauž bažas par viņas objektivitāti un neitralitāti.

6. **Komisija 2020.** gada 11. maijā atbildēja, ka *"[Komisija] un priekšsēdētāja vietniece Šuica piešķir vislielāko nozīmi vārda brīvībai un plašsaziņas līdzekļu brīvībai un plurālismam, kas ir Eiropas pamatvērtības, kuras nostiprinātas Eiropas Savienības Pamattiesību hartā"*. Tā piebilda, ka, tā kā programma tika pārraidīta, priekšsēdētāja vietniece Šuica arī ir atkārtoti paudusi savu atbalstu šīm brīvībām un ka viņai nav nodoma apdraudēt attiecīgās televīzijas stacijas vai žurnālista neatkarību .

7. Neapmierināts ar Komisijas atbildi, sūdzības iesniedzējs vērsās pie ombuda.

Izmeklēšana

8. Ombuds sāka izmeklēšanu par to, kā Komisija izskatīja sūdzību par to, kā priekšsēdētāja vietniece Šuica publiski reaģēja uz kritisku atspoguļojumu plašsaziņas līdzekļos.

9. **Izmeklēšanas** gaitā ombude saņēma Komisijas atbildi uz viņas lūgumu sniegt komentārus [7] , tostarp informācijai par to, kā Komisija nodrošina, ka komisāri tiek informēti par pienākumiem, kas viņiem uzlikti ar rīcības kodeksu [8] . Pēc tam sūdzības iesniedzējs izteica piezīmes par Komisijas atbildi. Ombude ņēma vērā arī Komisijas turpmāko atbildi uz divām viņas saņemtajām sūdzībām par rīcības kodeksa atbilstību [9] .

Ombudam iesniegtie argumenti

10. Sūdzības iesniedzējs uzskatīja, ka priekšsēdētāja vietnieka paziņojumi par TV programmu ir nepieņemami un pretrunā ES pamatprincipiem. Viņa apgalvoja, ka sabiedrības locekļiem būtu jāļauj uzdot jautājumus par politiku bagātību.

11. Attiecībā uz Komisijas atbildi uz viņas sūdzību sūdzības iesniedzēja bija nobažījies par to, ka Komisija nav skaidri komentējusi priekšsēdētāja vietnieces paziņojumus, bet tikai atkārtojusi, ka priekšsēdētāja vietniece ir apstiprinājusi savu atbalstu vārda brīvībai. Viņa uzskata, ka Komisijai būtu vajadzējis publiski lūgt priekšsēdētāja vietnieci atzīt viņas kļūdu un atvainoties. Komisijai arī viņai būtu bijis jāsniedz *“oficiāls brīdinājums”* , ka šādi paziņojumi ir nepieņemami.

12. Savā atbildē ombudam Komisija atkārtoti uzsvēra vārda brīvības un plašsaziņas līdzekļu brīvības nozīmi. Komisija arī norādīja, ka tā ir publiski apstiprinājusi, ka tas ietver *“brīvību pārraidīt vai publicēt paziņojumus, kuros kritizētas publiskas personas”* .

13. Komisija secināja, ka priekšsēdētāja vietniece ir precizējusi savus paziņojumus , *“lai kļūdētu iespējamās pārpratumus, ko paziņojumi varētu būt radījuši kādā sabiedrības daļā”* .

14. Komisija arī paskaidroja, ka saistībā ar viņu iecelšanas procedūru komisāriem ir jāatbild uz jautājumiem par viņu pienākumiem un ka lielākā daļa pašreizējo komisāru savās atbildēs ir skaidri atsaukušies uz Rīcības kodeksu [10] . Pilnvaru termiņa sākumā jaunajiem komisāriem tika sniegta informācija par rīcības kodeksu. Turklāt jauno komisāru biroja darbinieki (turpmāk tekstā — “kabinets”) tika informēti par saviem un viņu komisāra ētiskajiem pienākumiem un tika apmācīti par šo jautājumu, lai palīdzētu komisāram ikdienas darbā ievērot un pildīt savus pienākumus. Komisija arī uzsvēra, ka komisāriem tiek sniegts administratīvs atbalsts saistībā ar viņu pienākumiem saskaņā ar Rīcības kodeksu visu pilnvaru laiku un pēc tam.

15. Savā atbildē sūdzības iesniedzēja kritizēja to, ka priekšsēdētāja vietniece nav paudusi savu atbalstu plašsaziņas līdzekļu neatkarībai un vārda brīvībai personīgi, bet gan ar Komisijas runaspersonas starpniecību.

16. Turklāt sūdzības iesniedzēja vērsa uzmanību uz to, ka priekšsēdētāja vietniece vairākas

nedēļas pēc attiecīgā incidenta bija piedalījusies kampaņas videoklipā, ar kuru atbalsta Horvātijas politiskās partijas, ar kuru viņa ir saistīta, vēlēšanu kampaņu. [11] Tā kā tas arī ir pretrunā Rīcības kodeksam, sūdzības iesniedzēja apšaubīja, vai priekšsēdētāja vietniece patiešām pārzina kodeksu.

17. Atbildot uz šo incidentu, Komisija atzina, ka ir pieļautas kļūdas saistībā ar kampaņas video, un apsolīja izstrādāt pamatnostādnes, precizējot, kā būtu praksē jāpiemēro attiecīgie Rīcības kodeksā izklāstītie noteikumi [12] .

Ombuda novērtējums

18. Ņemot vērā komisāru kā ES izpildvaras augstāko ierēdņu lomu, tiek sagaidīts, ka viņi ievēros visaugstākos ētikas standartus [13] . Runājot publiski, viņiem būtu jānodrošina, ka viņu paziņojumi nerada šaubas par viņu integritāti vai dienesta cieņu [14] . Tāpēc komisāriem būtu jāizmanto pienācīga rīcības brīvība savos publiskajos izteikumos [15] .

19. Ņemot vērā šos principus un to, cik ārkārtīgi svarīga demokrātiskā sabiedrībā ir vārda brīvība un plašsaziņas līdzekļu brīvība un plurālisms, ombuds uzskata, ka būtu jāizvairās no jebkāda komisāra paziņojuma, ko varētu *uztvert* kā mēģinājumu apspiest kritisku atspoguļojumu plašsaziņas līdzekļos.

20. Pēc tam, kad ombuds ir pārskatījis priekšsēdētāja vietnieces paziņojumu stenogrammu attiecīgajā TV šovā, viņš uzskata, ka tos varētu saprast kā vēlmi apklusināt debates par viņas bagātību vai netieši norādīt, ka plašsaziņas līdzekļi nedrīkst pārraidīt vai publicēt kritiskas piezīmes par publiskiem skaitļiem kopumā. Tas, ka viņas komentāri tika uztverti kā tādi, skaidri atspoguļojas sabiedrības atbildē, tostarp šajā sūdzībā un tam sekojošajā atspoguļojumā plašsaziņas līdzekļos par incidentu un spekulācijām par televīzijas raidījuma atcelšanu.

21. Tāpēc ombuds uzskata, ka priekšsēdētāja vietnieka paziņojumi bija nepiemēroti.

22. Komisijas turpmākā atsauce uz “*iespējamiem pārpratumiem, ko paziņojumi varētu būt radījuši atsevišķās sabiedrības daļās*” arī bija nepiemērota, liecinot, ka problēma ir saistīta ar sabiedrības uztveri, nevis priekšsēdētāja vietnieka izvēlētajiem vārdiem.

23. Ombuds norāda, ka pēc incidenta gan Komisija, gan priekšsēdētāja vietnieks pauda stingru atbalstu vārda brīvībai un plašsaziņas līdzekļu brīvībai. Priekšsēdētāja vietniece precizēja, ka viņas nodoms nav apdraudēt televīzijas stacijas, žurnālista vai attiecīgās programmas neatkarību.

24. Šīs izmeklēšanas gaitā Komisija arī precizēja, ka tā atbalsta arī “*brīvību pārraidīt vai publicēt paziņojumus, kuros kritizēti publiskie dati*” . Ombude pauž nožēlu, ka Komisija to ir darījusi tikai pēc viņas iejaukšanās, nevis tad, kad sūdzības iesniedzēja pirmo reizi pauda bažas. Ombuds arī pauž nožēlu par to, ka ne priekšsēdētāja vietnieks, ne Komisija neizteica atvainošanos saistībā ar šo incidentu. Tas būtu varējis kaut kādā veidā apzināties sabiedrības

satraukumu par piezīmēm .

25. Ņemot to vērā, ombuds ir gandarīts, ka Komisija ir veikusi un parasti veic konkrētus, praktiskus pasākumus, lai nodrošinātu, ka komisāri ir informēti par saviem pienākumiem.

26. Atbildot uz atsevišķām bažām par Komisijas priekšsēdētāja un priekšsēdētāja vietnieces Šuica piedalīšanos vēlēšanu kampaņas videoklipā, Komisija ir apņēmusies izstrādāt īpašas pamatnostādnes, lai nodrošinātu Rīcības kodeksa pareizu interpretāciju un pareizu piemērošanu [16] Ombuds atzinīgi vērtē šo atbildi, kas liecina, ka Komisija uztver nopietnas bažas par komisāru ētisko rīcību.

27. Tomēr ombuds vēlreiz aicina Komisiju [17] atgādināt komisāriem par nepieciešamību ievērot pienācīgu piesardzību, sniedzot publiskus paziņojumus.

Secinājums

Pamatojoties uz izmeklēšanu, ombuds slēdz šo lietu ar šādu secinājumu:

Turpmāka izmeklēšana nav pamatota.

Sūdzības iesniedzējs un Komisija tiks informēti par šo lēmumu .

Emily O'Reilly Eiropas ombuds

Strasbūrā, 2021. gada 26. martā

[1] "Cilvēku balss" ("Glas Naroda").

[2] TV šovs bija uz Dubrovnikas kanāla, un Šuica ir bijusī Dubrovnikas mēre,

[3] Skatīt

<https://morski.hr/2020/04/26/suica-ljuta-nazvala-u-eter-i-napala-voditelja-ja-sam-kuma-vase-televizije/> [Saite].

[4] Šis izraksts ir transkripcijas tulkojums. Oriģināltekstu horvātu valodā skatīt 3. zemspītras piezīmē.

[5] Skatīt, piemēram,

<https://www.telegram.hr/politika-kriminal/emisija-u-kojoj-je-dubravka-suica-u-eteru-napravila-ekscen-nije-ukinuta-vo> [Saite].

[6] Skatīt [Saite]

<https://www.vecernji.hr/vijesti/glasnogovornik-komisije-komentirao-suicino-javljanje-u-program-dubrovacke-televizije>
šajā rakstā ir iestrādāta runaspersonas atbildes ierakstīšana.

[7] Pieejams tīmekļa vietnē: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/correspondence/en/129654>
[Saite].

[8] Komisijas Lēmums (2018. gada 31. janvāris) par Eiropas Komisijas locekļu rīcības kodeksu:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018D0221%2802%29>
[Saite].

[9] Sūdzības Nr. 1141/2020/MIG un 1143/2020/MIG par Eiropas Komisiju un tās priekšsēdētāja
un priekšsēdētāja vietnieka demokrātijas un demogrāfijas jautājumos paziņojumi, gatavojoties
Horvātijas vēlēšanām, sk. lietas lapu: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/case/en/57346>
[Saite].

[10] Skatīt 8. zemsvītras piezīmi.

[11] Par šo jautājumu tika iesniegtas sūdzības Nr. 1141/2020/MIG un Nr. 1143/2020/MIG, sk.
iepriekš 9. zemsvītras piezīmi.

[12] Komisijas papildu atbilde uz sūdzībām Nr. 1141/2020/MIG un Nr. 1143/2020/MIG ir
pieejama:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/correspondence/en/136786> [Saite].

[13] Saskaņā ar Rīcības kodeksa 2. panta 2. punktu.

[14] Saskaņā ar Rīcības kodeksa 2. panta 5. punktu.

[15] Sk. arī Rīcības kodeksa 5. panta 1. un 4. punktu un 9. panta 3. punktu.

[16] <https://www.ombudsman.europa.eu/en/case/en/57346> [Saite]

[17] Sk. Ombuda ieteikumu lietā 1419/2016/JN par Eiropas Komisijas nespēju atbildēt Čehijas
pilsonim par tieslietu, patērētāju un dzimumu līdztiesības komisāra paziņojumiem saistībā ar
Stork Nest lietu ("Kauza Čapí hnízdo") Čehijas radio:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/recommendation/en/89218> [Saite].